

Sygnatura akt II S 22/19

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2019 roku.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Wiesław Pędziwiatr (sprawozdawca)

Sędziowie: Agata Regulska

Cezariusz Baćkowski

po rozpoznaniu w sprawie II K 837/18 Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu

skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonego **J. M. (1)**

na naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.) oraz art. 623 k.p.k.

p o s t a n a w i a

skargę oddalić

UZASADNIENIE

W dniu 3 kwietnia 2019 r. obrońca oskarżonego J. M. (1) radca prawny M. M. (1) wniósł skargę na przewlekłość postępowania sądowego Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu (sygn. akt II K 837/18), domagając się stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie II K 837/18 oraz przyznania skarżącemu od Skarbu Państwa kwoty 20.000 złotych i zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika oskarżonego kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, nieuiszczonej w całości ani w części.

Uzasadniając wniesioną skargę, obrońca oskarżonego podkreślił, iż akt oskarżenia przeciwko J. M. (2) wpłynął do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu 30 czerwca 2015 roku, wyrok I instancji zapadł dopiero w dniu 28 marca 2018 roku, następnie Sąd II instancji uchylił wyrok Sądu Rejonowego i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu do ponownego rozpoznania. Zdaniem skarżącego taki stan rzeczy spowodowany był uchybieniami popełnionymi przez Sąd I instancji w zakresie gromadzenia i oceny dowodów, postępowanie prowadzone było w sposób opieszawy.

Sąd Apelacyjny ustalił, co następuje:

W dniu **11 grudnia 2015 roku** Przewodnicząca II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu zarządziła wpisanie sprawy przeciwko J. M. (2) SSR Annie Kochan (k. 3294). Na zarządzeniu tym widnieje również zapisek urzędowy referentki, iż akta otrzymała 19 kwietnia 2016 r. zawierający prośbę o przekazanie referentce całości akt.

W dniu **19 kwietnia 2016 roku** wydano zarządzenie (k. 3296) o wyznaczeniu terminu posiedzenia (na 25 kwietnia 2016 r.) i terminie rozprawy (na 15 czerwca 2016 r.).

W trakcie posiedzenia, które odbyło się **25 kwietnia 2016 roku**, dotyczącego zwrotu prawa jazdy (pismo obrońcy), wniosku nie uwzględniono (protokół posiedzenia - k. 3300). Zarządzono natomiast dołączenie wydruków z (...), karty karnej i postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu (Wydział Penitencjarny).

Na rozprawie w dniu **15 czerwca 2016 roku** J. M. (2) stawił się i złożył wyjaśnienia (k. 3323), zapowiadając dostarczenie dowodów. Przesłuchano także świadków, którzy się stawili. Z uwagi na okres wakacyjny termin rozprawy wyznaczono na 7 września 2016 r.

W dniu **6 września 2016 roku** (na dzień przed terminem planowanej rozprawy) do Sądu Rejonowego dla Wrocławia- Śródmieścia we Wrocławiu wpłynęło zaświadczenie lekarskie o chorobie oskarżonego, uniemożliwiającej stawianictwo J. M. (1) w sądzie do dnia 14 września 2016 r. (k. 3334).

7 września 2016 roku podczas rozprawy oskarżony nie stawił się, a obrońca oskarżonego poinformował, że oskarżony chce uczestniczyć w rozprawie, a nadto zmarła mu matka (k. 3335). Rozprawę odroczone na 26 października 2016 r.

W dniu **17 października 2016 roku** wpłynął wniosek dotyczący wyłączenia sprawy o czyn z art. 178 a k.k. (k. 3341).

W dniu **25 października 2016 roku** (dzień przed planowanym terminem rozprawy) wpłynął wniosek obrońcy o odroczenie rozprawy i wyłączenie materiałów dotyczących czynu z art. 178a k.k. (k. 3343). Obrońca J. M. (1) przedłożył również zaświadczenie lekarskie z dnia 24 października 2016 roku, obrazujące niemożność stawienia się oskarżonego z powodu choroby (k. 3344) i hospitalizacji na dzień 26 października 2016 roku na okres do 7 listopada 2016 roku.

Na rozprawie w dniu **26 października 2016 roku** oskarżony nie stawiał się a obrońca wniósł o odroczenie rozprawy, wskazując, że oskarżony chce w niej uczestniczyć i prosi o wyznaczenie terminu po 30 grudnia 2016 roku (k. 3348). Sąd zobowiązał oskarżonego do złożenia dokumentacji medycznej w przedmiocie leczenia szpitalnego do dnia 8 listopada 2016 r., dopuścił również dowód z opinii biegłego na okoliczność stanu zdrowia oskarżonego — na podstawie akt i badania (k. 3348-3349).

W dniu **8 grudnia 2016 roku** wpłynął wniosek obrońcy o przedłużenie terminu do złożenia dokumentacji medycznej (k. 3352). Poinformowano natomiast, że oskarżonego zbada biegły, wskazano termin, zobowiązując do przedłożenia dokumentacji biegłemu.

W dniu **16 grudnia 2016 roku** biegły poinformował Sąd, że umówił się z oskarżonym na badanie, lecz oskarżony nie stawiał się i nie skontaktował z biegłym (k. 3353).

Zarządzeniem z dnia **21 grudnia 2016 roku** wyznaczono termin rozprawy na 22 lutego 2017 roku, zobowiązując oskarżonego do stawienia się na badanie lekarskie (k. 3360).

W dniu **21 lutego 2017 roku** (dzień przed rozprawą) wpłynął e-mail od oskarżonego w którym wniósł o „przesunięcie terminu rozprawy z uwagi na niemożność mojego wstawiennictwa na rozprawę w dniu jutrzejszym” (k. 3374). Do e-maila dołączono kartę z leczenia szpitalnego, z której wynikało, że w dniu 14 stycznia 2017 r. przyjęto oskarżonego na oddział ratunkowy z podejrzeniem wstrząśnienia. W wyniku badań TK i RTG nie stwierdzono zmian, pacjent nie wymagał leczenia szpitalnego i został wypisany z zaleceniem m. in. diety, unikania alkoholu, poleceniem kontroli w POZ. Wydruk wykonano 20 stycznia 2017 r. (k. 3378).

Na rozprawie w dniu **22 lutego 2017 roku** oskarżony nie stawiał się. Obrońca zobowiązał się po raz kolejny do przedłożenia zaświadczenia lekarskiego do dnia 24 lutego 2017 r. Sąd uznał jednak nieobecność oskarżonego za nieusprawiedliwioną i poinformował o kolejnym terminie badania, tj. 6 marca 2017 roku, odroczone rozprawę do 9 marca 2017 roku.

J. M. (2) nie stawiał się na rozprawie **9 marca 2017 roku** nie przedłożył również dokumentacji lekarskiej. Rozprawę kontynuowano i wyznaczono kolejny termin na 24 maja 2017 roku.

W dniu **15 maja 2017 roku** oskarżony złożył wniosek o wyłączenie sędziego.

W dniu **18 maja 2017 roku** Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu nie uwzględnił wniosku o wyłączenie sędziego.

23 maja 2017 roku oskarżony przesłał kolejną zaświadczenie lekarskie z którego wynikało, że oskarżony jest niedysponowany aż do 26 września 2017 r. (4 miesiące) z numeru klasyfikacyjnego choroby wynikało jednakże, że cierpiał na biegunkę, z tego względu Sąd zdecydował o wezwaniu lekarza sądowego na rozprawę (k. 3391). Obrońca oświadczył, że oskarżony złożył (bliżej nieokreślony) wniosek, jednakże sąd stwierdził, że żaden wniosek od oskarżonego nie wpłynął i kontynuował rozprawę (k. 3392).

W dniu **19 czerwca 2017 roku** ustalono telefonicznie termin badania J. M. (1) przez biegłego lekarza L. K. na dzień 28 czerwca 2017 roku o godzinie 9.00 (k. 3395). Wezwanie na badanie zostało skutecznie doręczone w dniu 28 czerwca 2017 roku (k. 3403).

J. M. (2) nie stawiał się na rozprawie w dniu **19 lipca 2017 roku** Sąd przesłuchał lekarza sądowego W. D., który stwierdził, że termin na zaświadczeniu jest błędny (powinno być — jak twierdził lekarz - do 26 maja 2017 r.), błędna jest informacja dotycząca badania, pacjent zgłosił się bez dokumentacji lekarskiej, nie zgłosił, że był hospitalizowany (k. 3409).

Na kolejny termin rozprawy w dniu **12 października 2017 roku** oskarżony również się nie stawiał, sąd kontynuował czynności (k. 3415) podobnie jak na rozprawie w dniu 7 grudnia 2017 (k. 3423).

Na kolejny termin rozprawy w dniu **18 stycznia 2018 roku** oskarżony nie stawiał się bez usprawiedliwienia, sąd kontynuował czynności i zamknęto przewód, odraczając ogłoszenie wyroku do dnia 1 lutego 2018 roku (k. 3431).

W dniu **1 lutego 2018 roku** wznowiono rozprawę celem dołączenia (...)do wyroku II K 644/09 (celem ustalenia czy zachodzą przesłanki do zastosowania względem oskarżonego art. 64 k.k.) (k. 3433).

W dniu **14 marca 2018 roku** rozprawę ponownie zamknęto i odroczone ogłoszenie wyroku do dnia 28 marca 2018 roku (k. 3451).

W dniu **28 marca 2018 roku** zapadł wyrok przeciwko oskarżonemu (k. 3453), który obszernie uzasadniono (k. 3485-3503). W tym dniu wydano postanowienie o tymczasowym aresztowaniu oskarżonego.

Na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu IV Wydziału Karnego Odwoławczego sprawa została przekazana Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu do ponownego rozpoznania i przydzielona do referatu SSR Marka Górnego w dniu 9 listopada 2018 roku (akta sprawy liczyły wówczas 26 tomów).

Zarządzenie o wyznaczeniu pierwszego terminu rozprawy zostało wydane przez **26 listopada 2018 roku**. Jako pierwszy termin rozprawy wyznaczono 16 stycznia 2019 roku (k. 3671).

W trakcie rozprawy z **16 stycznia 2019 roku** oskarżony przyznał się do popełnienia większości z zarzucanych mu czynów oraz ujawniono (za zgodą stron) zeznania niemal wszystkich świadków. Na koniec rozprawy zachodziła konieczność przesłuchania jeszcze trzech osób. Wyznaczono termin kolejnej rozprawy na dzień 13 marca 2019 roku.

Następnie, po tym jak w dniu **17 stycznia 2019 roku** Sąd zdecydował o przedłużeniu tymczasowego aresztowania, oskarżony zmienił przyjętą linię obrony oraz wypowiedział pełnomocnictwo dotychczasowemu obrońcy. Wyznaczony z urzędu obrońca w dniu 6 marca 2019 roku złożył wniosek o odroczenie rozprawy z uwagi na niemożność zapoznania

się z aktami sprawy liczącymi 26 tomów (k. 3750). Akta znajdowały się w AS, gdyż zapoznawał się z nimi oskarżony. Z tego względu odwołano termin rozprawy zaplanowanej na 13 marca 2019 roku i wyznaczono termin na 24 kwietnia 2019 roku k. 3756.

Na rozprawie w dniu **24 kwietnia 2019 roku** Sąd uchylił środek w postaci zatrzymania prawa jazdy, nie uwzględnił wniosku o przeprowadzenie okazania osoby wszystkim pokrzywdzonym przez lustro weneckie, przesłuchał obecnych świadków oraz wyznaczył termin kolejnej rozprawy na dzień 24 czerwca 2019 roku (k. 3816).

Podczas rozprawy w dniu **24 czerwca 2019 roku** Sąd przesłuchał wezwanych świadków oraz wyznaczył termin kolejnej rozprawy na 22 sierpnia 2019 roku (k.3968).

Na rozprawie z dnia **22 sierpnia 2019 roku** Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu przesłuchał świadków, dopuścił dowód z dokumentów w postaci karty pacjenta, zlecenia usługowego oraz odroczył rozprawę do dnia 3 października 2019 roku oraz 24 października 2019 roku (k. 4000).

Dowód:

akta sprawy o sygn. II K 837/18 Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarga obrońcy oskarżonego J. M. (1) nie zasługuje na uwzględnienie.

Przy ocenie, czy doszło do naruszenia prawa strony do rozpoznania jej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, należy – zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. – mieć na uwadze terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter owej sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz **zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.**

W orzecznictwie wskazuje się, że „przez przewlekłość postępowania rozumie się w praktyce brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów. Chodzi o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się bez zbędnej zwłoki (...). Taką zbędną zwłoką nie jest każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności. Przewlekłość postępowania zachodzi wtedy tylko, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10; por. również postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 07 października 2010r. sygn. akt WSP 13/10).

Nie można również pomijać treści art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, a zwłaszcza użytego w nim pojęcia „**rozsądny termin zakończenia sprawy**”. Zgodnie z tym przepisem każdy ma prawo do rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie. Ocena, czy przewlekłość postępowania jest uzasadniona, musi być dokonywana w świetle szczególnych okoliczności sprawy i z uwzględnieniem takich kryteriów określonych w orzecznictwie Trybunału jak stopień złożoności sprawy, zachowanie skarżącego i odpowiednich władz oraz znaczenie materii objętej skargą (zob. m.in. Kubiszyn v. Polska, wyrok ETPC 37437/97 z 30.01.2003; Jagiełło v. Polska, decyzja ETPC 61437/00 z 30.04.2002 r.; Jedamski v. Polska, wyrok ETPC 29691/96 z 26.07.2001 r.)

Poddając analizie ustalone powyżej fakty należy stwierdzić, iż podniesiony w skardze obrońcy J. M. (1) zarzut przewlekłości postępowania sądowego nie znajduje potwierdzenia.

Na wstępie rozważań podkreślić należy, że na żadnym etapie postępowania Sąd nie pozostawał bezczynny i bierny, a podejmowane w tej sprawie czynności były prawidłowe i koncentrowane na zgromadzeniu wszelkich niezbędnych dowodów w celu wydania pewnego rozstrzygnięcia.

Stwierdzić należy, iż wyłącznym powodem wydłużenia okresu trwania postępowania, było zachowanie oskarżonego J. M. (1), który od 15 czerwca 2016 roku (kiedy to oskarżony ostatni raz pojawił się na rozprawie) do 16 stycznia 2019 roku nie pojawiał się na wyznaczonych rozprawach, nie biorąc tym samym udziału w prowadzonym postępowaniu sądowym. Co więcej oskarżony niemalże za każdym razem wnosił o odroczenie terminu rozprawy z uwagi na swój stan zdrowia. Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu na rozprawie w dniu 26 października 2016 roku zobowiązał obrońcę oskarżonego do przedłożenia dokumentacji medycznej J. M. (1), którą oskarżony przedłożył dopiero 22 sierpnia 2019 roku (karta pacjenta dotycząca leczenia ortodontycznego k.3993-3995).

J. M. (2) nie stawiał się również dwukrotnie na wyznaczony termin badania przez biegłego lekarza L. K. celem ustalenia czy oskarżony faktycznie z uwagi na swój stan zdrowia nie może stawić się na rozprawę. Co więcej w toku prowadzonego postępowania ustalono, że jedno z zaświadczeń przedłożonych przez oskarżonego stwierdzających jego niemożność do stawienia się przed sądem niesłusznie zostało wydane na okres 4 miesięczny zamiast 1 miesiąca k. 3409.

W konsekwencji tych działań Sąd prowadzący postępowanie sądowe, musiał skupić się nie tylko na rozpoznawaniu istoty sprawy, lecz w ramach prowadzonego postępowania prowadził niejako „postępowanie odrębne” mające na celu ustalenie przyczyn nieobecności oskarżonego na wyznaczonych terminach posiedzeń oraz weryfikację przedkładanych przez J. M. (1) zaświadczeń.

Odnosząc się zaś do drugiego z podniesionych zarzutów (akapit II uzasadnienia wniesionej skargi) podkreślić należy, że pierwsza rozprawa po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji została wyznaczona na dzień 16 stycznia 2019 roku (k. 3671) nie zaś jak wskazuje na to żalący - na dzień 13 marca 2019 roku. Czynności podejmowane przez Sąd na tym etapie postępowania realizowane były bez zbędnej zwłoki.

Mając na względzie ilość spraw, wpływających do sądów rejonowych, który jest na tyle duży, iż nie pozwala na szybsze i bardziej sprawne wyznaczenie kolejnych terminów rozpraw czy też posiedzeń niż w toku przedmiotowego postępowania – stwierdzić należy, iż również w tej części prowadzonego postępowania nie sposób stwierdzić przewlekłości postępowania.

Konkludując: po analizie akt sprawy dojść należy do przekonania, że postępowanie sądowe Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu dotyczące oskarżonego J. M. (1) na każdym jego etapie toczyło się zgodnie z przyjętymi standardami podejmowania czynności oraz zachowaniem zasad ekonomiki procesowej. Sąd procedował bez zbędnej zwłoki. Terminowość i sprawność postępowania mieściła się w powszechnie przyjętych wymogach w tym zakresie.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny uznał, że złożona przez obrońcę oskarżonego J. M. (3) – radcę prawnego M. M. (2) skarga na przewlekłość postępowania jest bezzasadna. Treść uzasadnienia skargi nie dostarcza żadnych merytorycznych argumentów pozwalających na uwzględnienie żądania skarżącego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny postanowił, jak na wstępie.

Agata Regulska Sędzia Wiesław Pędziwiatr Cezariusz Baćkowski